

CARTA PER UNA AGRICULTURA I ALIMENTACIÓ SOSTENIBLES

Veus des del sector agrari compromès amb l'agroecologia

La present Carta és fruit de la reflexió i el debat de grups d'agricultors i agricultores entorn de les polítiques alimentàries als municipis de la Xarxa de Municipis per l'Agroecologia, i del compromís dels uns i els altres amb la transició alimentària.

Vivim temps difícils, en els quals unes crisis se superposen a unes altres, i els seus efectes adversos es multipliquen. La guerra a Ucraïna ve a sumar dolor, sofriment i pobresa als generats per la pandèmia de la COVID-19, l'emergència climàtica, o la pujada dels preus dels combustibles fòssils. En totes aquestes crisis el sistema agroalimentari global mostra la seva vulnerabilitat. La població, especialment la urbana, deixa de tenir garantia d'accés a aliments suficients i de qualitat, i els agricultors i agricultores que els produeixen passen a no tenir assegurades rendes dignes. No ens podem permetre que les sortides a aquestes crisis es paguin amb major pressió sobre el sector agrari i els recursos naturals: això seria tirar més llenya al foc.

Europa perd cada vegada més agricultors i agricultores i els nostres pobles es buiden. El sistema alimentari genera un terç de les emissions globals de gasos d'efecte d'hivernacle, degrada els sòls i les masses d'aigua i destrueix la biodiversitat. A més, emmalalteix a la població amb dietes i aliments poc saludables. Però tenim coneixements i recursos suficients per a fer que l'agricultura passi de ser problema a ser solució. Necessitem que més persones agricultores, ramaderes, pescadores i petites elaboradores alimentin les nostres comunitats, sense emmalaltir ni a les persones ni al planeta.

El nostre bon viure depèn d'un sector agrari i un món rural viu, productiu i sostenible. Diferents instàncies, acords i organismes internacionals han assenyalat la necessitat d'un canvi en els sistemes alimentaris cap a l'agroecologia i cap a la relocalització. Hem d'entendre la bona alimentació no com una mercaderia, sinó com un dret bàsic i un bé comú de tota la societat, incloses les persones que treballen en tota la cadena alimentària. Hi ha coneixement i experiències més que suficients que ens ho mostren. El present que habitem requereix que s'enforteixin, també, a través de polítiques alimentàries ambicioses.

Un canvi de model agroalimentari només prendrà el rumb adequat si compta amb el protagonisme dels agricultors i agricultores compromesos amb l'agroecologia. A les següents línies descrivim les principals mesures que s'han de posar en marxa perquè l'agricultura i l'alimentació sostenibles siguin aviat la realitat majoritària en els nostres territoris, complint així amb els objectius del Pacte Verd Europeu i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030:

En l'escala municipal

- **A nivell productiu** → Introduir competències, personal i pressupostos específics per a l'agricultura i l'alimentació sostenibles a cada municipi. Impulsar de forma decidida la producció ecològica i agroecològica. Adaptar els tràmits administratius per a prioritzar les iniciatives agroecològiques locals, de petita i mitjana escala, que generen més i millor ocupació i aliments

de major qualitat i sostenibles. Enfortir l'associacionisme, la incorporació de joves i l'accés a terra i altres mitjans de producció agrària sostenibles. Protegir, restaurar i revitalitzar els sòls agraris.

- **A nivell de consum** → Desenvolupar la compra pública alimentària amb criteris de sostenibilitat ecològica i social, prioritzant aliments ecològics i locals i els sistemes participatius de garantia. Analitzar el potencial de cada territori per a cobrir la demanda alimentària amb produccions locals. Facilitar la diversificació de canals comercials d'aliments locals i ecològics (petit comerç, mercats de venda directa i altres), i fer una aposta decidida per la normalització del consum d'aliments locals i ecològics per a tota la població.

En l'escala autonòmica

- **A nivell productiu** → Desenvolupar adaptacions de la normativa higienicosanitària a les petites produccions i a la transformació en finca dels productes primaris agroecològics. Generar infraestructura pública (obradors polivalents, escorxadors comarcals, etc.) per a la petita elaboració de qualitat (ecològica, artesanal, Sistemes Participatius de Garantia-SPG) per part dels i les productores. Coordinar la implementació de les ajudes del Pilar II de la Política Agrària Comuna (PAC) sobre la base d'objectius de sostenibilitat social i ecològica, prioritzant les explotacions que més el necessiten (de petita i mitjana escala) i que més beneficis generen a la societat (ocupació de qualitat i aliments sostenibles i saludables). Acompanyar i facilitar la transició agroecològica en el sector agrari convencional, inclosa la incorporació de joves. Habilitar eines de reconeixement administratiu per a fer costat a projectes agroecològics, com ara els SPG.

En l'escala estatal

- **A nivell productiu** → Harmonitzar les ajudes dels pilars I i II de la PAC amb finalitats de sostenibilitat social i ecològica, prioritzant l'agricultura ecològica, les petites i mitjanes explotacions, la ramaderia extensiva i l'agricultura a títol principal. Adaptar els barems de les Unitats de Treball Agrari (UTA) i marges bruts establerts per a accedir a ajudes d'acord amb models de producció més sostenibles, diversificats i de petita escala, que incloguin la transformació en finca i esquemes de venda directa; i desenvolupar estratègies de formació i acompanyament ajustades a aquests models productius. Impulsar línies específiques de suport per a joves, dones i petites explotacions de producció agroecològica, i reduir la seva càrrega administrativa de gestió. Generar sistemes de pagaments per serveis ambientals vinculats a pràctiques agroecològiques, inclosa la venda directa i mercats locals. Donar major suport a les estructures associatives vinculades a la producció sostenible. Regular el mercat de la terra per a facilitar els seus usos agraris per iniciatives agroecològiques de petita i mitjana escala, i protegir els usos agraris del sòl, especialment en territoris amb pressió urbanística.
- **A nivell de consum** → Estimular la compra pública alimentària sostenible i responsable i desenvolupar campanyes de comunicació que fomentin el consum d'aliments locals i ecològics, inclosos els de sistemes participatius de garantia.

Les entitats membre de la Xarxa de Municipis per l'Agroecologia reconeixen la importància de comptar amb la participació i el coneixement del sector agrari per a l'impuls de sistemes alimentaris locals sostenibles, en consonància amb l'agroecologia. El present document és, en aquest sentit, una referència d'importància per a l'organització.

